

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکتراي حرفه‌ای رشته پزشکی

عنوان:

بررسی رابطه نگرانی از تصویر بدنی و ترس از ارزیابی منفی

دیگران با گرایش به عمل زیبایی؛ نقش تعدیل‌گر تفکر وجودی

نگارش:

علی اکبر خاکزاد اجیرلو

اساتید راهنما:

دکتر بهنام مولائی

دکتر فرشید شهریاری

استاد مشاور:

دکتر حسن عدالتخواه

شهریور ۱۴۰۲

شماره پایان نامه: ۰۱۱۰۵

گواهی اصالت پایان نامه

اینجانب علی اکبر خاکزاد اجیرلو دانشجوی مقطع دکتری رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تایید می‌نمایم که:

- این پایان نامه بر اساس نتایج بررسیها/ تحقیقات انجام یافته توسط اینجانب تحت راهنمای دکتر بهنام مولائی و دکتر فرشید شهریاری بوده و بوسیله خودم انشا گردیده است و در صورت استفاده از نتایج پژوهش‌ها و یا آثار دیگران بلافاصله به مرجع مورد استفاده استناد شده است و در قسمت منابع و مأخذ مشخصات مرجع به طور کامل ذکر گردیده است.

- مسئولیت صحت مطالب مندرج در این پایان‌نامه به طور کامل با اینجانب است.

- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

- کلیه حقوق مادی و معنوی این پایان‌نامه و هر گونه محصول مستخرج از آن اعم از مقالات، چاپ کتاب و ثبت اختراع به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تعلق دارد و هرگونه استفاده از اطلاعات و یا نتایج، واگذاری اطلاعات به افراد دیگر، چاپ، تکثیر، نسخه‌برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان‌نامه بدون اخذ اجازه کتبی از دانشگاه علوم پزشکی اردبیل ممنوع است.

- کلیه مقالات مستخرج از این پایان‌نامه تحت نام دانشگاه علوم پزشکی اردبیل (Ardabil University of Medical sciences) به عنوان وابستگی نویسنده اول یا مسئول و با اطلاع و اجازه تمامی اساتید راهنما و مشاور به چاپ رسیده یا خواهد رسید.

- چنانچه در هر مقطع زمانی، خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می‌پذیرم و دانشگاه مجاز است با اینجانب مطابق با ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت برخورد قانونی، هیچ‌گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی دانشجو

امضا و تاریخ

علی اکبر خاکزاد اجیرلو

- بدینوسیله اصال و صحت نتایج این پایان‌نامه مورد تأیید اینجانب، دکتر بهنام مولائی استاد راهنما می‌باشد.

نام و نام خانوادگی اساتید راهنما

امضا و تاریخ

دکتر بهنام مولائی دکتر فرشید شهریاری

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده.....
۲	فصل اول مقدمه.....
۸	۱-۱- بیان مسئله.....
۹	۱-۲- اهداف پژوهش.....
۹	۱-۲-۱- هدف کلی.....
۹	۱-۲-۲- اهداف اختصاصی.....
۱۰	۱-۳- فرضیات مطالعه.....
۱۲	۱-۴- تعریف واژه‌ها.....
۱۴	فصل دوم بررسی متون.....
۱۵	۲-۱- گرایش به جراحی زیبایی.....
۱۶	۲-۱-۱- تعریف گرایش به جراحی زیبایی.....
۱۸	۲-۱-۲- شیوع گرایش به جراحی زیبایی در زنان ایرانی.....
۲۱	۲-۱-۳- علل گرایش به جراحی زیبایی.....
۲۲	۲-۱-۴- انگیزه افراد از گرایش به جراحی های زیبایی.....
۲۳	۲-۱-۵- نظریه های تبیین کننده گرایش به جراحی زیبایی.....
۲۳	۲-۱-۵-۱- نظریه دل‌بستگی بالبی.....
۲۴	۲-۱-۵-۲- نظریه پنداشت خود روزنبرگ.....

- ۲۵ نظریه بندورا ۲-۱-۵-۳
- ۲۶ نظریه طرح‌واره‌های یانگ ۲-۱-۵-۴
- ۲۸ نظریه خود تعیین‌گری دسی و رایان ۲-۱-۵-۵
- ۲۹ نظریه تاریک شخصیت جانسون و وبستر ۲-۱-۵-۶
- ۳۱ نظریه وبلن ۲-۱-۵-۷
- ۳۲ جراحی زیبایی و سلامت روان ۲-۱-۶
- ۳۴ نگرانی از تصویر بدن ۲-۲
- ۳۵ مفاهیم و تاریخچه تصویر بدن ۲-۲-۱
- ۳۷ انواع و ابعاد نگرانی از تصویر بدن ۲-۲-۲
- ۳۸ عوامل موثر بر نگرانی از تصویر بدن ۲-۲-۳
- ۳۸ سن ۲-۲-۳-۱
- ۳۹ تحصیلات ۲-۲-۳-۲
- ۴۰ والدین ۲-۲-۳-۳
- ۴۰ عوامل فرهنگی - اجتماعی ۲-۲-۳-۴
- ۴۱ دیدگاه‌های نظری در مورد تصویر بدنی ۲-۲-۴
- ۴۳ دیدگاه روان تحلیل‌گری ۲-۲-۴-۱
- ۴۴ دیدگاه شناختی - رفتاری ۲-۲-۴-۲
- ۴۵ نظریه اجتماعی - فرهنگی ۲-۲-۴-۳
- ۴۵ نظریه رفتاری - تحولی ۲-۲-۴-۵
- ۴۶ نگرانی از تصویر بدن و جراحی زیبایی ۲-۲-۵
- ۴۸ مبانی نظری تفکر وجودی ۲-۳

- ۴۹-۲-۳-۱- مفهوم تفکر وجودی
- ۵۰-۲-۳-۲- تفکر وجودی و هوش معنوی
- ۵۲-۲-۳-۳- تئوری عملی منطقی و جراحی زیبایی
- ۵۳-۲-۴- پیشینه تحقیق
- ۵۳-۲-۴-۱- پیشینه تحقیق داخلی
- ۶۱-۲-۴-۲- پیشینه تحقیق خارجی
- ۶۴-۲-۵- جمع بندی ادبیات و پیشینه تحقیق

۶۵- فصل سوم مواد و روش کار

- ۶۶-۳-۱- نوع پژوهش
- ۶۶-۳-۲- جمعیت مورد مطالعه و زمان انجام مطالعه
- ۶۷-۳-۳- حجم نمونه
- ۶۸-۳-۴- روش گردآوری اطلاعات
- ۶۹-۳-۵- ابزار گردآوری اطلاعات
- ۷۳-۳-۶- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها و بررسی آماری
- ۷۴-۳-۷- معیارهای ورود به مطالعه
- ۷۴-۳-۸- معیار خروج از مطالعه
- ۷۵-۳-۹- ملاحظات اخلاقی

۷۶- فصل چهارم نتایج

- ۷۷-۴-۱- یافته های توصیفی
- ۷۹-۴-۲- یافته های تحلیلی

۸۴ **فصل پنجم بحث**

۸۴ ۵-۱- بحث

۹۲ ۵-۲- محدودیت‌های مطالعه

۹۳ ۵-۳- نتیجه‌گیری

۹۴ ۵-۴- پیشنهادات

۹۸ **منابع**

فهرست جدول‌ها

- جدول ۱-۴: توزیع فراوانی شرکت کنندگان به تفکیک گروه ۷۷
سنی.....
- جدول ۲-۴: توزیع فراوانی شرکت کنندگان به تفکیک سطح ۷۷
تحصیلات.....
- جدول ۳-۴: توزیع فراوانی بیماران به تفکیک ۷۷
جنسیت.....
- جدول ۴-۴: توزیع فراوانی شرکت کنندگان به تفکیک وضعیت ۷۸
تاهل.....
- جدول ۵-۴: توزیع فراوانی بیماران به تفکیک وضعیت ۷۸
جسمانی.....
- جدول ۶-۴: آماره‌های توصیفی نمونه‌های تحت مطالعه در متغیرهای اصلی پژوهش..... ۷۹
- جدول ۷-۴: ماتریس همبستگی بین نگرانی از تصویر بدنی، ترس از ارزیابی منفی دیگران، تفکر
وجودی و گرایش به عمل زیبایی..... ۸۰
- جدول ۸-۴: ضرایب مسیر و بارهای عاملی مدل گرایش به عمل زیبایی بر اساس نگرانی از تصویر
بدنی و نقش تعدیل‌گر تفکر وجودی مراجعه کنندگان خواستار جراحی زیبایی..... ۸۳
- جدول ۹-۴: اثرات مستقیم، غیرمستقیم متغیرهای ۸۴
پژوهش.....
- جدول ۱۰-۴: شاخص‌های برازش مدل گرایش به عمل زیبایی بر اساس نگرانی از تصویر بدنی و
نقش تعدیل‌گر تفکر وجودی مراجعه کنندگان خواستار جراحی زیبایی..... ۸۴
- جدول ۱۱-۴: ضرایب مسیر و بارهای عاملی مدل گرایش به عمل زیبایی بر اساس ترس از ارزیابی
منفی دیگران و نقش تعدیل‌گر تفکر وجودی مراجعه کنندگان خواستار جراحی ۸۵
زیبایی.....

جدول ۱۲-۴: اثرات مستقیم، غیرمستقیم، متغیرهای پژوهش ۸۵

.....

جدول ۱۳-۴: شاخص‌های برازش مدل گرایش به عمل زیبایی بر اساس ترس از ارزیابی منفی

دیگران و نقش تعدیل‌گر تفکر وجودی مراجعه کنندگان خواستار جراحی زیبایی ۸۶

.....

فهرست اشکال

شکل ۱-۴: تحلیل مدل گرایش به عمل زیبایی بر اساس نگرانی از تصویر بدنی و نقش ۸۳

تعدیل‌گر تفکر وجودی مراجعه‌کنندگان خواستار جراحی زیبایی.....

شکل ۲-۴: تحلیل مدل گرایش به عمل زیبایی بر اساس ترس از ارزیابی منفی دیگران ۸۶

و نقش تعدیل‌گر تفکر وجودی مراجعه‌کنندگان خواستار جراحی

زیبایی.....

بررسی رابطه نگرانی از تصویر بدنی و ترس از ارزیابی منفی دیگران با گرایش به عمل

زیبایی؛ نقش تعدیل‌گر تفکر وجودی

چکیده

زمینه: جراحی زیبایی پیامدهای روانشناختی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و خانوادگی منفی زیادی به همراه دارد، بنابراین آگاهی پزشک و کادر درمان از علائم روان‌شناختی و وضعیت سلامت روان افراد مراجعه کننده ضروری به نظر می‌رسد.

هدف: پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه نگرانی از تصویر بدنی و ترس از ارزیابی منفی دیگران با گرایش به عمل زیبایی؛ نقش تعدیل‌گر تفکر وجودی در مراجعه کنندگان خواستار جراحی زیبایی در سال ۱۴۰۱ به انجام رسیده است.

مواد و روش کار: پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی است و از نظر روش‌شناسی، همبستگی از نوع تحلیل مسیر بود. جامعه آماری آن تمامی مراجعه کنندگان خواستار جراحی زیبایی به کلینیک های منتخب استان اردبیل در سال ۱۴۰۱ بود که از بین آن ها ۲۲۰ نفر به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند؛ سپس به پرسشنامه های فرم کوتاه مقیاس ترس از ارزیابی منفی لری (۱۹۸۳)، مقیاس تفکر وجودی شرر (۲۰۰۶)، مقیاس نگرانی از تصویر بدنی لیتلتون و همکاران (۲۰۰۵) و مقیاس گرایش به جراحی زیبایی اعتمادی فر و امانی (۱۳۹۲) پاسخ دادند. به منظور تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و آزمون همبستگی پیرسون و روش آماری تحلیل مسیر استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان که مدل ساختاری پژوهش از برازش مناسبی برخوردار است. هم‌چنین مشخص شد گرایش به عمل زیبایی با ترس از ارزیابی منفی دیگران، نگرانی از تصویر بدنی، نارضایتی در ظاهر و تداخل در عملکرد همبستگی مثبت معنی‌داری دارد. هم‌چنین گرایش به عمل زیبایی با تفکر وجودی همبستگی منفی معنی‌داری دارد ($P < 0/01$). بعلاوه متغیرهای ترس از ارزیابی منفی دیگران و نگرانی از تصویر بدنی بطور مستقیم و غیر مستقیم با تعدیل‌گری تفکر وجودی با گرایش به عمل زیبایی ارتباط دارند.

نتیجه گیری: می‌توان نتیجه گرفت انجام برنامه‌ریزی‌های لازم جهت کاهش نگرانی از تصویر بدنی، ترس از ارزیابی منفی و ارتقای تفکر وجودی افرادی که تمایل به انجام جراحی زیبایی دارند ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: ترس از ارزیابی منفی دیگران، نگرانی از تصویر بدنی، تفکر وجودی، گرایش به عمل زیبایی.